

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznaila (inserati) se sprejemajo in velja trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 19.

V Ljubljani, v ponedeljek 25. januarija 1886.

Letnik XIV.

Deželni zbor kranjski.

(XX. (zadnja) seja, 23. januarija.)

Deželni glavar ob 1/4 na 11 odpre sejo in zbornico naprosi, da bi zapisnike zadnjih sej verificirala samo verifikatorja. Potem poslanec Detela poroča o vino- in sadjerejski šoli na Dolenjskem ter v imenu združenega in gospodarskega odseka predlaga:

„Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Deželni odbor se pooblastuje, za deželno vino- in sadjerejsko šolo na Dolenjskem nakupiti posestvo „Grm“ (Stauden) poleg Novega mesta z grajščinskimi in gospodarskimi poslopji, z zemljišči vred v skupni meri 66 oralov 513⁰, kakor je ponujeno v dopisu posestnika g. Antona Smola z dne 9. okt. 1885, deželnega odbora št. 6742, za ceno 30.892 gold. 50 kr. proti temu, da se prevzame vžitek kupljenega posestva s sklepom kupne pogodbe in da se s prepisom vred izbrišejo vsi književni dolgovi, katerih dežela ne prevzame.

2. Ako bi pri nakupovanju posestva „Grm“ nastale take zapreke, da bi bil nakup pod pogoji v prvi točki navedenimi nemogoč, je deželni odbor pooblaščen, na mesto onega posestva kupiti v isti namen in z enakimi pogoji g. Franc vitez Langerjevo posestvo „Bršlin“ poleg Novega mesta s poslopji, zemljišči in pravicami vred v skupni meri 69 oralov 371⁰, kakor je ponujano v dopisu zgoraj imenovanega posestnika deželnemu odboru z dne 22. sept. 1885, pod dež. odbora št. 5725, za ceno 20.000 gl.

3. Deželnemu odboru se naroča, pri c. kr. vladi prositi za kolikor moč izdatno ustanovno podporo, za nakup posestva, prezidavanja poslopij, notranjo upravo in preselitev šole, kakor tudi za stalno letno podporo za vzdrževanje šole.

4. Deželnemu odboru dovoljuje se za nakup, prezidovanje in druge nujne potrebe pri nakupu posestva Grm kredit do 38.000 gld. (osemintrideset tisoč gold.), oziroma pri nakupu posestva „Bršlin“ kredit samo do 34.000 gld. (štiriintrideset tisoč gld.)

iz deželnega zaklada, od katerih je odšteti svota državne ustanovne podpore.

5. Deželnemu odboru je nalog, nakup za šolo namenjenega posestva v pravem času in z redno previdnostjo skleniti, potrebno prezidavanje z najmanjšimi stroški kar pred preskrbeti, vrh tega pa tudi za to skrbeti, da se dohodki posestva od nakupa do preselitve šole kar najboljšo zagotové deželi na korist; končno pa skrbeti, da se po dogotavljenih pripravah vino- in sadjerejska šola v primernem času preseli s Slapa na Dolenjsko.“

Pri splošnji obravnavi se oglasi poslanec Lavrenčič in omenja, da bi na Slapu šola še lahko obstala 18 let, da sta se toraj združena odseka morda prenašla sklenivši, da naj se šola ravno zdaj preloži s Slapa na Dolenjsko, kjer se razširja trtna uš in peronospera. Marljivi Dolenjci so že dozdej zajemali iz Slapske šole in bi to lahko tudi odslej. Nova šola bo stala, kakor stoji v poročilu, 38.000 gold., morda pa še 60.000 gold. ne bo zadostovalo. Kadar je bilo treba dovoljevati kake podpore, se je zmerom reklo, da je deželni zaklad ubog in zdaj se precej tako velik znesek proč vrže in se opušča šola na Slapu, ko je ravno začela najlepše cveteti. Vé, da govori zastoj, toda obžalovanje mora vendar le izreči, da se je to zgodilo. (Dežman in tovariši njegovi: dobro!)

Za njim priporočal je poslanec Pfeifer odsekove nasvete tako-le:

Slavni deželni zbor!

Žalostnega srca vidimo, da naša dolenjska stran v gmotnem (materijalnem) obziru vedno bolj hira in propada: slabo gospodarsko znanje, prezadolženje zemljišč, pomanjkanje modernega občila — železnice, pomanjkanje pripravne komunikacije so glavni vzroki, da se o intenzivnem gospodarstvu sploh še govoriti ne more.

Vsi ti vzroki so tesno vezani med seboj — brez znanja, brez naprednega gospodarstva, brez cenene občila, brez živahnega prometa ni mogoča ekonomska samostanost, hiranje, zadolževanje je nezogibno.

Glavni vir pridobivanja za dolenjskega gospo-

darja kmetijstvo, — zlasti vino- in sadjerejstvo — še ni na tisti stopnji, da bi lahko tekmovalo (konkuriralo) s sosednimi deželami, zato smo dolžni rabiti vsa dostojna sredstva, s katerimi bi se zboljšalo kmetijstvo: vir vsega pridobivanja za dolenjskega kmeta.

Jako važno tako sredstvo med drugimi pa bi bila sadje- in vinorejska šola na Dolenjskem, zlasti če bo kolikor mogoče v primernem kraju lahko dostojna v enaki meri mnogim, prav mnogim kmetiskim mladeničem pa tudi gospodarjem, ki se težko ločijo starih navad in se ne lotijo novih naprav prej, ko z lastnimi očmi vidijo, z lastnimi rokami primejo, da je nova naredba dejansko koristna.

Gospoda moja, povabim Vas, pridite na brod Krški, potrudite se v prijazno dolenjsko stran, kjer se izliva temna Krka v bistro Savo; tesno Vam bode pri sreč, videti suhe, vele trte, umirajoče mladice, ki so še pred malo časom ponosno kinčale krasne vinske bregove ob Savi, sloveče gorice ob desnem bregu Krke.

Kdor ne vidi z lastnimi očmi, skoraj verjeti ne more, da majhna živalica — trtna uš — v sebi nosi toliko pogubne moči požiraje nekdanje blagostanje prostranih pokrajin; zahteva še vedno novih žrtev — in ni videti, kje in kedaj bode poslednja.

Žalibog zamujen je zlati čas, ko je še mogoče bilo po mojem mnenju s primernimi stroški omejiti grozno nesrečo ali vsaj zabraniti dalno razširjevanje.

Žal, da naše domače trte niso protistavne trtni uši, le nekaj ameriških trt poznamo, katerih se nič ne loti požrešni mrčes — ali kaj se hoče, ker še ne znamo, če so prikladne naši zemlji, našemu podnebjju; tukaj je treba mnogih dolgoletnih trudapolnih dragih skušenj, katerih pa posamezni nikakor ne zmaga, ta naloga pripadla bode kmetijski šoli, ona bode delala potrebne skušnje, ktere ameriške trte dajo dobro vinsko kapljico, ktere treba pocepiti itd.

Potrebujemo toraj šolo osnovano na praktični podlagi tako, da dolenjske kmetovalce spodbuja kot vzgledno gospodarstvo — da jim daje skušena sredstva, s katerimi si zboljšajo vse stroke kmetijstva — ne potrebujemo pa take šole, v kateri se šopiri visoka učenost, v kateri bi se odgojevali kmetijski fantje za

LISTEK.

Otrinjki in tema.

Dragi prijatelj!

V spomin Ti kličem oni znameniti večer, ko so se neprenehoma otrinjale svitile zvezde. Prekrasna podnebna prikazen je bila to, in vsakemu je lahko žal, kdor je zamudil priliko jo občudovati. Morda bo spet 13 let preteklo, predno jo bo mogoče tako in v toliki meri opazovati. Kakor si mi oni dan omenil, napravili so ti zvezdni pojavi velikanski vtis na Te. Tudi priprosto ljudstvo ni prezrlo omenjenih prikazni. Uganili so ljudje pri tisti priliki marsiktero.

Nekteri so menili, da to pomenja vojsko, drugi, da bodo začeli v kratkem ljudje tako naglo mreti, kakor se sedaj zvezde urno otrinjajo; spet tretji so si mislili, da bo vsled tega silno huda zima.

V neki gorenjski vasi, ktere ime Te spominja kraja, kjer se voda „razteka“, proti jugo-vzhodu namreč in proti severo-zahodu, drlo je kakor se pripoveduje, tisti večer vse, kar je bilo urnih nog

in brzih krač, pred znamenje zunaj vasi. Ne misli, predragi, da imajo tam vaščanje svojo zvezdarno, ampak pri prižganih svečah hotli so tam počakati sodnega dne. Neka stara ženica pa, ki ni mogla dosti urno izza kolovrata, vlegla se je kar na klop pri peči, češ, malo se moram na zadujo uro še pogreti, da ne pridem premrzla na oni svet; kajti utegnili bi se sicer v slučaju kake posebne nesreče na onem svetu še prehladiti, in to že prvi dan! Občuduj, prijatelj, previdno ženo! No, za sedaj je že še prestala. Čakala jo je pa spet nova nadloga in nesreča. Kajti o Božiču bi bila imela biti menda 6 dni taka tema, da bi se še ogenj ne imel videti. No, prestala je ženica tudi to nevarnost brez večje nesreče.

Kaj ne, dragi moj, to je strašno? Ali se ne spominjaš pri tem onega starega domobranca, ki nama je zadnjič pravil, da je na Ruskem večinoma tako mrzlo, da ondi še ogenj ni gorak in da v enem in istem piskru pri eni strani vre krop, pri drugi se pa napravlja istodobno kar ledena skorja? Kakor pa se piskru s tem pomaga, da se zasučé za 180 stopinj, našli so pomoček tudi proti napovedani temi. Blagoslovljene sveče in črne „vošče“ ogenj se bo

menda vendar-le videl. V prej omenjeni vasi hité ženske toliko bolj črne vošče sekati, kolikor bolj se približujejo svečnici. Pazi prijatelj, da se tudi Ti preskrbiš s potrebnimi sredstvi zoper nenavadno temo! Zakaj ker lansko leto ni bilo take teme, zna letos biti o svečnici; kaj bi ne, saj letos bo že tako vsekako izjemno leto. Jaz sem bližej oni vasi, kakor Ti, zato mene ni treba posebno skrbeti; upam da bodo ondote ženske že toliko kurile, da se bom pri tistem svitu samega sebe vsaj čutil, če se že ravno videl ne bom. Zato pa Te, prijatelj, naprej in gotovo zadosti zgodaj opomnim da časa ne obratiš zastoj in Te svečnica ne prehití; Jaz sem brez skrbi.

Sicer je pa zelo prav, da se je našel pomoček zoper pretečo nadlogo, podobno eni izmed egiptovskih najhujših božjih šib. Ljudi je pri nas že silno skrbelo, kaj bo iz tega. Mojega sosedu je to najbolj trlo, kako bo tiste dni pokladal živini; za-se in sploh za ljudi mu ni bilo mari. Rekel sem mu, da bi se kmalo privadil. Tolažil sem ga pač s tem, kakor je svoje dni neka brezverska mati tolažila svojega roparskega sina na smrtni postelji. Sinu je namreč vedno hujše prihajalo in pekel je stal odprt pred njegovimi dušnimi očmi. „O, mati, kaj bo v peklu“?

gospode, katerih bi potem ne maral niti kmeti, niti bolj omikani gospodar.

V gospodarski šoli ne bi se smele pretrgati žive vezi z domačo zemljo, z domačim ognjiščem: v šoli pridobljeno znanje moralo bi mari te žive vezi še bolj vtrditi, ljubezen za domače ognjišče osvetiti, očistiti in povzdigniti jo tako, da bi ravno ona dajala mnogo moči v težki borbi za obstanek.

Znanje, oživljeno in oplođnjeno s tako ljubeznijo, povzdigovalo bi produktivnost dela, slabilo bi premoč tuje konkurence, dajalo bi sredstvo, da se priden delavec počasi reši dolgov.

Le intenzivno z naprednim gospodarskim znanjem podprto gospodarstvo bode dajalo sredstvo, da more prebivalstvo boriti se uspešno proti vedno rastoči revščini, pri kateri — če se je ne ubranimo — ne bode pravega kmeta več, mari se bo kmet preobrnil v duinarja, ki živi v potu svojega lica od dne do dne — dokler ima dela — pri tujem gospodarju.

Zato hvaležno pozdravljam današnji korak deželnega zbora, ki Dolenjcem nakloni kmetijsko šolo ter si s tem prizadeva ohraniti kmetijski stan podajajoč mu sredstvo, da se laglje nekaj tudi sam izkoplje iz premnogih težav, ki tišče njega, pa bolj ali manj tudi nas vse, da si zboljša sedanje slabe gospodarske razmere, ter prispe do boljšega blagostanja. (Dobro, dobro!)

Za šolo dolenjsko je govoril še poslanec Šuklje, pripoznavši, da poslanec Lavrenčič pač ni mogel drugače govoriti, da je pa sam priznal, da je reč principijelno že rešena. Danes se le vpraša, je li deželni odbor nalogo, ki se mu je bila lani izročila, prav rešil ali ne? Njemu se zdi, da je to nalogo dobro rešil; grajščina Germ je kaj pripravna za tako šolo, poslopja obširna, zemljišče izgledno arondirano, lega njegova tik Novega mesta na holmcu, kjer se strinja več cest. Pridelki se bodo lahke prodajali v Novem mestu, cena grajščine ni velika, pred nekaterimi leti je posestnik ravno za ta svet tirjal 62.000 gld., in celó opoziciji se ta cena ni zdela previsoka. Odlašati se reč ne dá, ker je bilo že l. 1872 sklenjeno na Dolenjskem napraviti gospodarsko šolo. Ako se reč zdaj zopet odloži, se bode pokazalo, da za Dolenjsko res ni druge hrane, kakor brana, ki se je oni dan omenjala, hrana po stenografičnih zapisnikih. Zato prosi, da naj se odsekovi nasvêti sprejmó.

Baron Schwegel je rekel, da stoji na ravno istem stališču, kakor predgovornik, potem pojasnjuje ugovore, ki so se delali v odseku. Res je treba gledati, kakor se je zahtevalo v razpisu. Tirjalo se je 20 oralov njiv in vrtov, pa 8 oral vinogradov; to posestvo ima pa več njiv in le 4 orale vinogradov, toraj so bili pomislili opravičeni. Dalje je vprašanje, ali se namerava tam napraviti tudi kmetijska šola, in ne samo tje preseliti Slapsko vinorejsko šolo, ker je že ministerstvo izreklo pomislke, ali je res tako silna potreba Slapsko šolo prenesti na Dolenjsko.

Poročevalec Detela odgovarja g. Lavrenčiču, da se 38.000 gld. ne zavrže, ako se grajščina kupi, ki se je prej cenila 62.000 gld., pa se je zdaj cena tako znižala; dežela marveč naredi dobro kupčijo. Ta šola ni darilo za Dolenjce, Vi-

pavci so imeli že dovolj dolgo šolo, da so se izurili, sicer pa se bodo gotovo tudi za Vipavce napravile vstaneve in se jim na ta način dajala prilika obiskovati dolenjsko šolo. Posestva, kakoršno se je zahtevalo v razpisu, deželni odbor ni mogel dobiti; menda pa ne bo škoda, ako se ima več zemljišča, se ga lahko oddá v najem, ali pa prodá, kar je preveč, toraj so ti pomislili neopravičeni. Tudi to se mu ne zdi prav, kar je nasprotna stranka zahtevala v odseku, da deželni zbor privoli nakup le s tem pogojem, ako ministerstvo dovoli 20.000 gl., ker se ministerstvu pač ne more sila delati in mu naročati, koliko naj dá podpore. Priporoča toraj, da naj se prične posebna obravnava.

Pri prvem nasvêtu govori poslanec Dežman in meni, da bi bilo morda primernejši za šolo pri Kostanjevici najeti pripravno posestvo, kakor pa kupiti grajščino Germ. Ugovarjalo se je sicer, da je tam trtna uš, pa ravno zaradi tega naj šola pokaže, kako bi se dal ta mrčes odpraviti. Konečno stavi predlog, da naj se grajščina Germ kupi za 30.892 gld. 50 kr. le s tem pogojem, ako ministerstvo poljedelstva podari v ta namen najmanj 20.000 gld. in se ob enem zaveže, šolo redno podpirati s tako svoto, s kakoršno je podpiralo šolo na Slapu.

Odgovarja mu dr. Poklukar, da bi tudi on pritrdil predgovorniku, ako bi imeli med seboj zastopnika ministerstva, ki bi nam mogel povedati, pri čem smo. Tako bi se pa reč gotovo spridila in bi se od vlade morda ne doseglo nič. Ko je neki cestni odbor sklenil za neko cesto dati 2000 gld. s tem pogojem, ako tudi deželni zbor dovoli toliko in toliko, se je reklo: To pa že ne; cestni odbori nam ne bodo zaukazovali, koliko podpore naj tej ali oni cesti damo. Ravno tako bi menda ministerstvo odgovorilo, ko bi mi od njega tirjali 20.000 gold., kakor predlaga g. Dežman. Konečno še pobija očitanje, kakor da bi se Dolenjski dajala edino le hrana stenografičnih zapisnikov; v dokaz, da se je tudi za Dolenjsko skrbelo, opozorja na Grosupeljsko cesto, ki je že zdaj deželna cesta, in na Turjaško cesto. Toraj se ne more zboru očitati, da bi za Dolenjsko ne skrbel, ker pričnan je, da bo tudi šola sprejeta z veliko večino glasov.

V enakem smislu govori še poslanec Šuklje, ki tudi ugovarja, da bi se reč zavlekla in kupčija podrla, ker sta prodajalec na ponudbo vezana le še 14 dni po končanem zboru. Zoper ustanovo šole v Kostanjeviškem okraji je več pomislikov, poskušnja bi bila predraga in trtno uš zatirati je naloga vlade ne pa dežele.

Poročevalec Detela v konečni besedi omenja, kaj je namen šole, in da bi dežela pač ne bila v Smolenji vasi iskala vinogradov, ko bi bila hotla kupiti izgledne vinograde. Šola bo kazala, kako se zboljšujejo; reč bi pa gotovo čisto zaspala, ko bi se sprejel predlog Dežmanov. Pri glasovanju se Dežmanov predlog zavrže in se sprejme prvi nasvet odsekov. Drugi nasveti odsekovi se sprejmo brez ugovora.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. januarja.

Notranje dežele.

Po Českem je še vedno mnogo burje zaradi učenja drugega deželnega jezika, kterege se mora vsak poprijeti, kdor hoče državni uradnik postati in v domači deželi služiti. Nemški listi se nad to določbo silno togeté in se povprašujejo čemu to? Ob enem izražajo pa tudi željo, da, ker Nemci od Čehov že tako drugega ne zahtevajo, kakor to, da jih v bodočnosti ne bi silili k učenju češčine, naj jim toraj s tem prizanašajo. Čehi prav za prav nikogar ne silijo, da bi se moral učiti nemščine, temveč se dotični sam sili, ako hoče uradovati po celi deželi in ne vedno na nemške okraje privezan biti. Čehi naj se le vedno krepko držé, da bode veljavna ostala določba o ravnopravnosti obeh jezikov in za vse drugo bodo morali potem Nemci sami skrbeti, če si bodo hoteli med Slovani svoj kruh služiti. Če se mora Slovan učiti drugega in tretjega, ali še celó četrtega jezika, da si odpre in pogladi pot do boljšega kruha, kakor ga je jedel njegov oče, zakaj pa bi imel Nemec v tem posebno predpravo, da bi se moralo vse le njemu vgodno go-diti. Pri enakih bremenih spodobijo se nam vsem Avstrijcem tudi enake predprave, sicer Avstrija neha biti kar je, in se bo kaj drugega pričelo. Smešna pa je trditev, da bi Slovani Nemce silili, da se morajo učiti drugega deželnega jezika. Ne, tega ne delajo; če pa tirjajo, da morajo česki znati, če hočejo med njimi uradovati, jim mora gotovo nepristranski človek prav dati.

Minister Gautsch je obiskal v Pragi nemško in česko gimnazijo v Starem mestu, sprem-ljevala sta ga deželna nazornika Wolf in Kozina. Minister je bil po vseh razredih navzoč pri nauku. Potem je šel v občno bolnišnico; vzvišeni gospod je obiskal tudi kliniko na obeh učiliščih in se je lahko sam prepričal, kako je tam s prostorom. Obiskal je potem deželske in vojaške dostojanstvenike, Praškega nadškofa in župana. C. kr. deželni namestnik je napravil potem slavnostni obed na čast slavnemu gospodu, in zvečer je šel gospod minister v nemško gledališče. 22. t. m. je pa obiskal česko višo realko, nemško državno gimnazijo v Štefanovih ulicah. Le-ta gimnazija je v zasebni hiši in prostor za to ni pripraven, g. minister je obljubil, da se bode to zboljšalo. Od tod je šel v Klementinum — vseučilišče, tam so se mu predstavili rektorja in profesorji; ogledal je potem vseučiliščno knjižnico, kjer ga je posebno zanimivala velika dvorana, ktero so jezuiti postavili. Iz Klementinuma je šel g. minister v Karolinum in je ogledal vse učne sobe, potem je obiskal česko juridično fakulteto, dalje je obiskal posamezne učne zavode in vstanove, povsod so ga sprejemali predniki in odkazovali prostore. Od 2. do 4. ure poklanjale so se razne deputacije šol in zavodov.

V tirolskem deželnem zboru je bila živahna debata zastran hišnega davka. Govorniki so dokazovali, kako ta postava hudo zadene mesto Inomost, da bodo s časoma hiše manj vredne, in poslancem so očitali, da so v državnem zboru glasovali za ta davek. C. kr. namestnik je rekel, da Tirolska ne more tukaj izjeme imeti, da so novi davki neogibljivo potrebni. Sklenila se je resolucija do vlade, kakor je to nasvetoval poročevalec občinskega odseka.

Fakejzno opoziciji vsaka reč prav pride, samo če se dá ž njo državni zbor zgrabiti. Sedaj čekajo nekaj, kar jim seveda noben pameten ne verjame, o razpuščenju poslaniške zbornice sedanjega državnega zbora in zakaj? Razprava o državni pogodbi dala jim je povod. Trdijo namreč, da pogodba v državnem zboru ne bo imela večine, ker se ji bodo Čehi uprli.

obrne se nepokojni sin k njej. „E, sinko, nekaj časa ti bo hudo, potem se boš pa že privadil“, odvrne trdosrčna mati ter gré iz hiše.

Do sem, ljubi prijatelj, sega prvi del mojih „otrinjkov in teme“. Sedaj sledi drugi del; v tem pa moram začeti s temo in sicer z Dunajsko.

Znano Ti je pismo Dunajskega nadškofa in kardinala, ktero je izdal povodom tistih nihilističnih slik. V tem pismu pravi nadškof, da je storil potrebne korake, predno je pismo objavil. Kakšne korake pa je storil?

Najpred se je obrnil do pokrovitelja umeteljniškega društva, ter ga prosil, naj dá odstraniti pohujšljive podobe. Pokrovitelj je bil zeló nejevoljen nad sramotnimi podobami, vendar se je izjavil, da ne more ničesar storiti, ker je umeteljniško društvo oddalo le prostore Veščaginu, z izložbo samo pa nima društvo ničesar opraviti.

Nato pošlje višji pastir nekega kanonika k raznim dostojanstvenikom in oblastnijam, a vsi so rekli, da ne morejo tu nič storiti. Iz tega sicer ne sme nikdo sklepati, da so dostojanstveniki sovražni katoliški cerkvi, gotovo ne; a vsekako pa je na Dunaju temà, gosta temà, ker so tam take okoliščine,

da se tudi z dobro voljo ne dá nič storiti v — pohujšljivih slučajih. Kronika nam pripoveduje, da vkljub opominovanju kardinalovem, da, ravno zaradi svarjenja so hodile gledat trume Dunajčanov pohujšljive podobe. Sveta nebesa, mar li to ni temà, da, prav egiptovska temà v glavah Dunajskih gledalcev!

Pa, kaj hočemo preganjati temò v Dunajskih glavah, mar li jo nimamo bližej? Da, da, pa še kolikošnjo! „Najstarejši dnevnik“ v stolici slovenski graja Dunajskega nadškofa zaradi prepovedi, da, celó graja svojega škofa, da opominja verne k molitvi za zmotene!

Enako dela edini slovenski „ilustrovan časnik“. „Kdor ne pozná duha „Slovana“, naj bere zadnjo številko pretekelega leta“, rekel mi je nedavno prijatelj in žalibože, prav ima prijatelj. Molitvorenje in farizejstvo imenuje po nadškofu Dunajskem in višjem pastirju Ljubljanskem priporočene molitve in obhajila. Oj kaka temà v „ilustrovanih glavah“!

Pa glej, žareče otrinjke! Na poziv kardinalov pristopilo je 8. decembra le v cerkvi sv. Štefana k spravnemu sv. obhajilu okoli 5000 oseb

(kakih 2000 moških in 3000 žensk). Med njimi so bili nadvojvode Franc Salvator, Albrecht Salvator in nadvojvodinja Karolina Marija Immaculata itd. Višji krogi bili so vsi močno zastopani. V vsem Beču menda je bilo kakih 20.000 takih prelepih otrinjkov.

Otakrinški župan pa je sklenil skrbeti za to, da se tam sezida nova cerkev v čast Edinorojenemu.

Tudi v Ljubljanski škofiji je bilo na tisoče svetlih otrinjkov — spravni obhajil; temò nevednosti in liberalnega farizejstva pa vračajmo „staremu dnevniku“ in „ilustrovanemu časniku“ nazaj s postavnimi obrestmi. Naj njima tekne oboje.

To-le, predragi, imel sem Ti danes povedati. Ko dobiš pismo v roke, čitaj je urno, da Te ne prihití prerokovana temà. Kajti časa, kedaj se ravno prične, ne vem ti naznaniti. Dotični preroki ali prerokinje niso določili niti dneva, niti ure, da, še minute ne marajo ali ne morejo natančno zaznamovati. Posebno srečo Ti želi v tistih dnéh Tvoj skrbni prijatelj

Nekdo.

Če bi toraj padla, bi bil to velik škandal za vladu. Da se temu v pravem času v okom pride, bode vlada rajši že poprej državnega zbora poslaniško zbornico razpustila. Ali ni tako čekanje brez mere neumno? Predlogi o pogodbi še niti izdelani niso, toraj tudi njihova vsebina ne more biti že znana, da bi se že kar zanaprej trdilo: Čehi se ji bodo uprli. Nepristransko soditi, bodo Čehi med vsemi narodnostmi še najmanj vzroka imeli upirati se jim, ker bodo s ponovljenjem pogodbe razširili področje narodnega gospodarstva in odpravili nedostatkost, ktera jih je do sedaj najhuje ovirala. Ustanovili si bodo namreč več podružnice nacionalne banke, pri kterih se bode denar, potreben za narodno gospodarstvo, dobival. Od te strani se pač ni nadjati, da bi se ji Čehi upirali. Od Poljakov, ki so osebni prijatelji Madjarov, se kakega upora tudi ni nadjati.

Rusinom so se letos v gališkem deželnem zboru prvokrat obnesli njihovi napori, kakor že sploh zdavnej ne. Prvi tak vspeh smé se imenovati izvolitev poslanca Bereznicega v deželni odbor. Poljaki so, kakor znano, v gališkem deželnem zboru po vseh treh kurijah v zdatni večini in bi jih živ krst ne bil mogel siliti, da morajo jednega Rusina izvoliti med deželne odbornike, če bi ne bili hotli tega iz lastnega nagiba storiti. Kedaj so še Nemci kaj takega prostovoljno storili, bodi-si pri nas, na Štajarskem, Koroškem ali pa kjer koli si bodi? Poljaki so Rusinom priznali pravico in s tem dokazali vsaj dobro voljo, če že več ne, da jim je za ravnopravnost v resnici kaj mar. Drugi vspeh Rusinov je znana šolska zahteva za ustanovo rusinskih šol po Galiciji, ktere so jim Poljaki, če tudi so po Galiciji, zlasti kar se plemstva tiče, v veliki večini, vendar-le dovolili. Rusini bodo povsod dobili svoje šole, kjer jih je le četrtina vsega prebivalstva. Po mestih pa, kjer jih je vsaj 3000. Ali niso to jako opravičene in zmerne zahteve? Kako je pa pri nas? Ne bomo tega razpravljali, saj so razmere naše z nemško šolo le predobro znane. Dalje se bo po celi Galiciji tudi drugi deželni jezik po šolah obligatno vpeljal za vse učence, izvzemši tiste, pri kterih se bodo stariši odločno izjavili, da ne želé, da bi se ga njihovi sinovi učili. Takih zagrizencev pa menda ne bo! To je za Rusine velika pridobitev če pomislimo, da so bile do sedaj srednje šole ondi vseskozi poljaške. Kako je pa v tem oziru pri nas Slovencih, ki nas je 95% v deželi? Kje toraj je več strankarstvo pri Nemcih, ali pri Slovanih?

Zanimive črtice iz življenja sedanjega bosanskega pravoslavnega metropolita **Jurija Nikolajeviča** so sledeče: Mož je že star. Rodil se je leta 1807 v Jasku na Sremu. Gimnazij in bogoslovje dovršil je v Karlovcih, potem pa se je podal v Budapešto na velike šole. Leta 1830 postal je profesor v Dubrovniku, kjer so ga leta 1833 v mašnika posvetili. Od slej nadalje služboval je na gimnaziji v Dubrovniku za kateheta celi 28 let, od koder so ga poklicali v Zadar na pravoslavno semenišče. Leta 1852 odlikoval ga je presvitli cesar z zlatim križcem za zasluge, ob enem podelil mu je pa ruski car red sv. Ane druge vrste. Leta 1873 imenovan je bil za člana deželnega šolskega sveta dalmatinskega. V književniškem oziru je bil mož jako marljiv. Bil je sodelovalec skoraj pri vseh srbskih listih v Avstriji izhajajočih. Tudi je mnogo spisov za mladost iz tujih jezikov na srbsčino preložil. Preden so se stare listine o srbskih carih in knezih prepeljale iz Dubrovnika na Dunaj, dali so njemu nalog, da jih je prepisal, kateri prepisi so potem v Dubrovniku ostali. Ko je bil pred nekaj leti imenovan Sava Kosanović za pravoslavne metropolita v Bosni, priredili so mu Nikolajeviča, ki je sedaj mož pri 80 letih, za arhimandrita. Sedaj je pa čast metropolita njega samega doletela.

Vnanje države.

Grki in Srbi so se res pomenili, da se hočejo združeni upreti vsakemu preobraževanju balkanskega lica, če bi se enim kakor drugim ne dala primerna in zadostna odškodnina. Zato pa Srbi zopet svoje vojske skupaj zbiraajo in jih na mejo pošiljajo, Grki pa zahtevajo, da naj se za sedaj Epirus izroči grškemu kralju v začasno opravništvo, ktereja naj bi sultan za nekaj let imenoval za general-guvernerja čezenj. No, neumni ravno današnji Grki niso, to jim mora vsak pripoznati, ker si mislijo na tako lep in nekrvav način prisvojiti lep kos dežele Epirske, po kateri se že več let željno ozirajo. Med tem ko se po oni strani Grk in Srb silno repenčita in o kakem miru nič slišati nečeta, zginjeva tudi Aleksandru bolgarskemu veselje do razprav, ktere je bil s Turčijo pridel zaradi zedinjenja Rumelije in Bolgarije. Turčija mu je v to svrhu določila dva diplomata Madjid pašo in Gadbana effendija. Iz začetka sta se oba še zadosti pohvalno izrekla o napredovanju razprav, sedaj pa oba tožita, da z Aleksandrom ni več kaj začeti. „Od konca je še nekako bil, kakor se spodobi, tako tožita moža, sedaj niti ne poslušata več, kar mu svetujeva.“ Tudi sta si omenjena državnik mnogo prizadevala, da bi se sklepanje miru med Srbi in Bolgari pospešilo, toda tudi v tem oziru je zastoj ves njihov trud, ker se nihče za nje ne briga.

Avstrija bo imela na **Balkanu** jako pomembno nalogo in silno veliko dela, če bi Srb in Grk res skupno postopati mislila. Za ta slučaj dobila je naša vojna eskadra v helenskem morju povelje za sedaj še ondi ostati, kateri pojde, če bo treba še nekaj vojnih parnikov na pomoč. Na suhem bodo

pa nekaj naših peš-polkov preko Donave in Save v Srbijo pomaknili. Škoda, da ta nameravani korak ni brez napake, če je res, kar se o njem govori. Zvedenci namreč trdijo, da se je grof Khevenhüller v Belemgradu zagrozil, da če ne bo miru, bodo imeli z Avstrijo opraviti, ktera pa ne bo sama nad nje prišla, temveč v zvezi in na povelje Evrope. V tisti zvezi bo menda Nemčija, ki bo tudi nekaj svojih polkov na suhem pred Beligrad postavila, parnikov pa ne misli nič na Grško poslati. Avstrija se je leta 1864 z Nemčijo v enaki španoviji že nahajala v Šlezvik-Holstajnu; dve leti pozneje l. 1866 je pa plačilo dobila svojega truda, ran in postrežnosti. Naj le Prusijo kot zaveznico pri miru pusti. Ali ji ne zadostuje, da se je že enkrat z njo spekla. Rajši naj dela s porazumljenjem Rusov, ker potem se ji Nemčije ni bati. Avstrija mora se pred Bismarkom čuvati, dokler Italija po laških Tirolih in Trstu škili.

Pruskemu deželnemu zboru predložila se bota letos dva jako zanimiva načrta. Prvi dotikal se bode odprave tistega sodnega dvora, ki so ga ustanovili na podlagi majevskih postav za cerkvene zadeve, drugi pa izobrazbe duhovščine na Pruskem. Da bi se sodni dvor za cerkvene zadeve odpravil, napeli so katoliki na Nemškem že večkrat vse svoje sile, toda kakor znano do sedaj vedno brez uspeha. Predlog se bode pa ob enem tudi pečal z novo napravo seminarjev, kateri če bodo hotli sploh kaj prave koristi imeti, se bodo morali izročiti duhovščini v oskrbovanje in nadzorovanje. Slikarja zamore le slikar za delo sposobnega storiti in jurista le jurist; zakaj bi se za duhovščino druga pravica zahtevala. Kljub temu pa menda mislijo pridržati še dosedanje tri leta velikih šol, ktere bo moral vsak dovršen gimnazijalec spolniti, preden ga bodo sprejeli v bogoslovje. No, če bodo potem seminarji izključljivo v duhovskih rokah, tiste tri leta univerze ne bodo nikoga ubila; dasiravno bi se brez njih lahko prebilo.

Polagoma bodo na **Nemškem** vendar-le odložili orožje, s katerim so mnogo dolgih let preganjali katoliško cerkev in njene služabnike. Da smemo na to sklepati, daje nam povod najnovejša slovesnost na cesarskem dvoru na Nemškem, kjer sta bila med drugimi državnimi dostojanstveniki odlikovana tudi dva katoliška škofa, iz Fulde in Hildesheima. Poleg teh doletela je pa cesarska milost tudi še dolgo vrsto katoliških duhovnikov, da so bili namreč k slovesnosti povabljeni, kar se že petnajst let ni zgodilo. Iz tega je razvidno, da bi na Nemškem že prav radi puško v koruzo vrgli, če bi se le ne bali, da se osmešijo, ker so poprej svet hotli iz tečajev dvigniti s svojim železnim kancelerjem, sedaj morali bi pa svojo slabost javno priznati. A ne bo drugače prej ali poznej. Sicer je pa tudi lahko mogoče, da vsa ta znamenja goljufajo in da Bismark z navidezno prijaznostjo do katoličanov drugega ne namerava, kakor tolikanj pristujeni mu centrum v državnem zboru razrušiti in oslabeti. No tolikanj previdni bodo vendar vodje nemških katolikov, da mu ne pojdejo na take slabe limanice, kar jim tudi treba ni. Čvrsto se morajo držati glavne točke majevskih postav: „izgoje duhovščine“; dokler vlada tiste ne izroči zopet v duhovske roke, tako dolgo ne smejo zaupati Berolinskim mogotcem če bi jih prav z redovi in križci obsipali! Če je Nemškemu vladarju res kaj na spravi ležeče, dovolil bode tudi to, kar mu ne bode v nečast. Eno pa vendar-le lahko še rečemo in ta je: dokler bode luteranska Prusija katoliške Poljake izganjala, tako dolgo ji ne gré vera, da bi res želela slabe razmere katoliški cerkvi zboljšati.

Angleški prestolni govor vendar enkrat razjasni, kake strune če Anglija napeti do Bolgarije; naravnost namreč pové, da hoče Angleška pospešiti zedinjenje Bolgarov, a ozirati se je treba vendar-le na Turčijo. O Berolinski pogodbi je le toliko govorjenja, da jo je treba prenarediti po željah prebivalstva. Anglija bode toraj pospeševala gibanje na poluotoku balkanskem, ali pa opazovala, kako se bode štrana motala, dokler se to ne tiče posebnih korist Turčije, oziroma Angleške. — Anglija bi toraj na balkanskem poluotoku vmes segla, ko bi se kaka druga država hotela vmes vtikati, sicer naj se pa ljudje dol pretepavajo, kolikor jim drago, da le Anglija ne bode pri tem škode imela. Politika je brezsrčna in samopridna.

Kaj je v **Sudanu**? Vstaja se je v Sudanu začela zaradi slabega gospodarstva. Mahdi je bil srečen, zato so mislili, da je čarovnik, in bili so vsi navdušeni zanj. To je pa sedaj zginilo, in gibanje ostane, ker je sila. Sudan je prišel v najhujšo revščino. Bogati in revni dobivajo iz državnega zaklada po dva dolarja na mesec, da ne umerjé za lakoto. — Prodirajo na sever, kjer jim gré za plen. Sedaj ni mogoče pogajati se z njimi, kakor z mečem. Angleži so jih sicer zapodili in razkopili, vendar to ne pomaga dosti, kmalo jih bode prišlo več in začeli bod z nova. Saj nimajo kaj zgubiti. Za njimi lakota, pred njim obilost. — Veliko bo zdalo, ko bi jih podpirali, a prej ne, da bodo popolnoma zmagani in še potem bode treba vojne, ki bode zmorni pripravljena na boj. Pri Ginis-u jih je bilo kakih 5000. Ko bi bili vsi poginili, vendar jih pride še lahko desetkrat toliko. Najsikrajnejša točka, od koder je mogoče kaj doseči, je Dongola. Od tam je lahko v zvezo stopiti z raznimi rodovi. Ko bi bil lord Wolseley ostal še 20 dni v Dongoli, bi bilo vse gibanje že davno popolnoma zginilo. To ni nič pretiranega. Mahdi je poslal zoper Stewarta

24.000 mož, od teh jih je prišlo nazaj le 6000. Ko so to Mahdiju sporočili, pokril si je oči, ter je rekel: Kako morem zahtevati od ljudi, da bi se bojevali zoper te možé, ker je od 24.000 jih ostalo le 6000. Tako je pripovedoval jeden poglavarjev egiptovskemu poročevalcu, ki piše v „Times“. Dalje se tam piše: „V Dongolo morate iti, tam bote vstajnikom prav na glavi. Ako se umaknete, nam bodo Sudanci za petami. Ako se Angleži umaknejo iz Sudana, bodo Sudanci proplavili vso deželo. Bojé se dvojega: angleških vojakov in Abdul-Kader-paše, prejšnjega gubernatorja v Sudanu in sedaj ministra notranjih zadev. Ko bi prišli namesto Angležev turški vojaki, bi stvar ne bila ne ložje, ne težje, ko bi jih bilo ravno toliko, kolikor Angležev. Ko se je začela vstaja, prištevati so Turke in kristjane nevernikom, sedaj bi jih pa zopet sovražili, ker bi jim bili na poti, da ne pridejo v Egipt, kjer je vsega v obilo. Potrebuje se bojna moč, ki se podá Dongolo; dobra vlada, ktero pa podpira vojna moč, in pa denar, da se s časom stvar mirno vredí. Potrebuje se zato 5000 Angležev, isto toliko Turkov in Egiptčanov za dve do tri leta. Vlada naj bode vojaška, ali krščanska ali mahomedanska, samo da bode pravična. O denarju govoriti, je še sedaj prezgodaj: a manj ga bode treba, kakor bi ga sicer potrebovali.“ Poročevalec pravi, da to mnenje sploh pri spoznavalcih raznih ver preoblađa. Mogoče! Dongola v Nubiji je nekako na pol poti iz Egipta v Kartum. Wolseley se je svoje dni umaknil iz teh krajev, ker so se bali, da bi vsa vojna ne poginila v teh strašnih puščavah. No, sedaj bi jih pa morali zopet poiskati. Gladstonova politika je bila omahljiva, hotel je z majhnimi reči veliko doseči, a to ne gré vselej. Odločno politiko bodo Angleži na zunaž kazali, ko se doma stalno vredé.

Trgovinska in obrtnijska zbornica.

(Dalje.)

Združenje zavarovanja v bolezni z zavarovanjem za slučaj nezgod in nezmožnosti vsled ostarelosti priporočati je iz sledečih nagibov:

Največ sedanjih bolnišničnih blagajnic vsake vrste zahteva od letnega zaslužka 2% vplačevanje zavarovalnine, proti kateremu vplačilu menda še nikdar niti jeden vdeleženec ni ugovarjal. Strokovnjaki pa so potrdili, da je zadostoval le 1% zavarovane mezde, da so ostale živetne take podporne blagajnice za obolele, ako so se primerno razširile. Da po avstrijskem zavarovalnem zakonu za slučaj nezgod v izplačevanje odškodnin zadostuje zavarovalnina po največ 1½% zavarovane letne mezde, dokazali so v zavarovanstvu veljavni možje — med drugimi c. kr. vladni svetnik in vodja zavarovalnotehničnega oddelka v ministerstvu za notranje zadeve, Julij Kaan, v svoji knjižici o presoji načrta za avstrijski zakon o zavarovanju delavcev za slučaj nezgod, stran 6.

Denimo k temu 2½% še drugi 2½% za starostnino, znašal bi za vse zavarovalne dolžnosti skupni zavarovalninski postavek 5% letnega zaslužka zavarovancev iz obrti pravičnega nevarnostnega razreda, ako bi bila vdeležba v meri predloge avstrijskega zavarovalnega zakona proti nezgodam.

Statistični podatki nemške države pa očitno dokazujejo, kako se postopice manjšajo odstotni postavki bremen, kolikor se zavarovanje širi. More se toraj izvestno trditi, da bi se dosegla najcenejša vplačila o najvišji vzmožnosti izplačevanj zavarovalnih svot, ako bi se zavarovali delavci vseh začetkoma omenjenih stanov celega cesarstva. Vsled tega bi tudi zadostoval še nižji postavek od prej imenovanega s 5% kot skupna zavarovalnina za pravilne nevarnostne razrede 2. nevarnostne vrste. Ta denarstveni prid sam že dostaja, da bi se pritrdilo združenju vseh zavarovanj — za slučaj bolezni, nezgod, onemoglosti in nevzmožnosti za prislužek vsled ostarelosti. V mali dokaz, kako se po velikosti vdeležbe množi vzmožnost vplačevanja, oziroma cena zavarovalninskih postavkov, navaja najudanejšje podpisana trgovinska in obrtna zbornica sledeče statistične podatke in preračunjene primere:

Avstrijska rudarska obrt izkazuje v svoji spomenici nezgod: izmed 110.674 članov na leto 48 ponesrečenih, t. j. 0.004%. Onemoglost vsled družih vzrokov je postala v 699 članih, kar z ozirom na gorenje število članov 0.6% dá.

Avstrijsko društvo v zavarovanje proti nezgodam izkazuje v svojem letnem poročilu za leto 1884 izmed 126.939 zavarovancev za mezdino zavarovanje s svoto 67.482.510 gld. za slučaj smrti in onemoglosti, in s svoto 23.675 gld. dnevne odškodnine za slučaj začasne nevzmožnosti za prislužek, sledeče statistične škode:

Leta 1884 imelo je izplačati 1590 škod, izmed teh:

98 (0.076%) za smrtne slučaje z odškodnino gl. 51.256.—
268 (0.264%) za onemoglost z odškodnino 47.106.—
1224 (0.966%) začasne nevzmožnosti z odškodnino v znesku 33.154.—
skupaj gl. 131.516.—

Občna podporna blagajnica za delavce in onemogle na Dunaji izkazuje za dōbo od leta 1870 do 1884, tedaj za 15 let, o povprečnem številu zavarovancev 17.740, sledeče povprečne škode:

Izplačanje za 104.965 obolelih z 2.047.051 dnevi bolehanja in za 3760 smrtne slučaje. Te številke, prevedene za jedno leto in 1000 delavcev, dajo 7693 dni bolehanja in 14.13 smrtnih slučajev.

Statistika nemške države daje te-le podatke:

V štirimesečni poizvedi za leto računeno bilo je izmed dveh milijonov zavarovancev blizo 88.722 nezgod, in sicer 85.056 začasne nevzmožnosti za prislužek z 1.649.577 dnevi bolehanja, 1680 onemoglosti in 1986 smrtnih slučajev. Poleg te poizvedbe se smē tedaj šteti na 10.000 delavcev in na jedno leto: 13 osmrtnih nezgod, 12 nezgod trajne onemoglosti, 575 nezgod začasne nevzmožnosti za prislužek in 8248 dni bolehanja; toraj blizo jeden dan boleznī za delavca. Napoveduje pa se v statistiki nemške države iz leta 1882, zvezek LIII. v dodatku, da se bode v bodoče računilo na 100.000 delavcev le 105, k večemu 137 osmrtnih nezgod, blizu 1½‰; 87, k večemu 113, onemoglosti, blizu 1¼‰.

(Dalje prih.)

Domače novice.

(Sub auspiciis imperatoris) promoviran bode Slovenec g. Matija Murko na Dunajski modroslovski fakulteti za doktorja filozofije zarad odličnih izpitov, ki jih je napravil.

(Prvomestnik prvim letošnjim porotnim obravnavam v Ljubljani) bo predsednik deželne sodnije g. Franc Kočevar, namestovala ga bodeta pa deželne nadsodnije sovetnik g. Jožef Gerdešič in dež. sodnije sovetnik g. Lud. Raunicher.

(Slovensko gledališče) včeraj zvečer je bilo še dosti dobro obiskano, posebno v pritličji. Igra „Požigalčeva hči“ je jedna tisteh iger, kjer se človeška strast bori s krepkostjo, kateri pa konečno vendar le podleže in si poslednja zmage venec pribori. Predstavljali so prevzete uloge izvrstno: Vrabec, kmečk godec, (g. Kocelj), kterege so strasti ob družino in premoženje pripravile, kar nam je g. Kocelj tudi z mojsterskim pokretom slikal. Popolnoma vredni družici bili ste gg. Vrtnikova in Matilda Nigrinova, predstavljajoči prva godčeva hčer, druga pa kmetiško dekle Urško, sestro Martina Sekača, mladega mesarja, ki je imel v g. Slobodinu jako spretnega zastopnika. Vsi so želi obilno in živahnega ploska in dobroklicev. Neža Leskovčeva (g. Zvonarjeva) je pa včeraj posebno v prvih dveh dejanjih hudo pretiravala, popolnoma na svojem mestu bila pa je v poslednjem dejanji. Prav vgoden vtis napravil je tudi Verné, naselnik iz Amerike, (g. Čutnik) s svojim mladim indijanom (g. Bonačem), ki je imel pač dobro maske, toda vse premalo komike. Tukaj je ravno globoka rana pri naši Taliji, ki se ne dá zaceliti, odkar se je g. Kajzel odru odpovedal. Stari Primož, grobokop, (g. Slavko), imel je jako mladeniški glas, ki se nikakor ni vjemal z oslabelem starčekom sedemdesetletnim. Tonetu, konjaškemu pomagaču, je gosp. Danilo pravi glas zadel, vse preveč pa je bil ucoj zopet v šepetalca zaljubljen. Manjše vloge predstavljajoči gg. Burjan, Perdan, K. Šraj, Volk in gospici G. Nigrinova in Gostičeva so si tudi po svoje prizadevali k občenemu vspehu, ki ga je igra imela, kar je pričalo viharo ploskanje ob koncu vsakega dejanja in konec igre.

(Povozil se je) v soboto zvečer na Ljubljanskem kolodvoru sprevodnik Anton Bedenk. Kakor čujemo spodletelo mu je na stopnjicah in je z obleko na kaveljnu obvisel. Vlak, ki je ravno odhajal, vlekel ga je kakih 200 korakov za saboj. Med tem se mu je vsled telesne teže obleka popolnoma pretrgala, revež je prišel pod kolesa, ki so ga na mestu v smrt strla.

(Današnji letni somenj o sv. Pavlu) je bil jako živahen, če tudi so ceste neizrečeno slabe. Živine se je prignalo mnogo in čedne, tako goveje, kakor tudi konjske. Kupca pa ni bilo kaj prida.

(O volitvah volilnih mož na Koroškem) se nam poroča: Podklošter in v Medborovnicah so letos zmagali nemški liberalci; toraj je izvolitev liberalca Ghona skoraj gotovo. Vzrok je najbrž slaba vdeležba, ker imajo naši po 2—3 ure do pasa gaziti po ravnokar padlem snegu, liberalci sedijo pa na kupeih v trgih in večih vaséh, kjer so tudi volišča. (V Trstu) so pri volitvah v prvem razredu v soboto zmagali konservativci. „Irredentercevi“ sta bila le dva voljena.

(Predsednik književnega društva sv. Jeronima v Zagrebu) na mestu umrlega kan. Tom. Gajdeka postal je preč. kanonik g. Franjo Budicki, ki ga je upravljajoči odbor po pravilih v seji 19. t. m. si izvolil in ga je nadškof vsled tistih pravil précej blagovolil potrditi.

(Služba državnega pravnika v Novem mestu) je razpisana. Prošnje do 8. februvarija c. k. državnemu nadpravdnštvu v Gradci.

(Razpisana) je služba diurnista pri c. kr. okajni sodnji v Radovljici. Nese na dan po goldinarji. Prošnje v 8 dnéh.

(Gledé enoletnih prostovoljcev) je c. kr. vojno ministerstvo določilo, da jih od slej nadalje topniški in vozaški polki ne smejo po več kakor 20 na leto jemati; ravno to veljá o zdravstveni četi. Pri druge vrste vojakih je sprejem enoletnih še vedno neomejen. Na državne stroške se pa enoletniki nič več ne sprejemajo pri konjici in vozarjih, ker so predragi zarad konj in konjske oprave.

(Poštne pošiljatve v Bosno in Hercegovino.) Od 1. februvarja 1886 se bo na tem polji marsikaj spremenilo in sicer: 1. Vpeljala se bodo ekspresna pisma, toda le v tiste kraje, kjer imajo pošto. 2. Denar se bo lahko pošiljal po nakaznicah po vseh zasedenih deželah, po telegrafičnem potu pa zopet le tje kaj, kjer so pošte. 3. Iz Bosne venkaj se lahko pošiljajo poštni pozivi za vplačo. 4. Prenehalo bode frankovanje do meje in se bodo od slej nadalje pošiljatve lahko franko ali nefranko v Bosno pošiljale. 5. Zavite morajo pošiljatve tako biti, kakor to postava za notranje dežele zahteva. 6. Pošiljatve na povzetje so dovoljene tudi iz Bosne v Avstrijo ali na Ogersko. S tem smo že zopet za jeden korak bliže lastništvu zasedenih deželá.

Telegrami.

Beligrad, 24. jan. Kralj je sprejel predlog vlade, da bi se hitro mir sklenil. Ministerski predsednik, vojni minister in finančni minister odšli so v Niš, da bodo določili instrukcije za mirovne razprave. Okrožno načelníštvo Vranjsko javlja, da so pri Vlasini Bolgari mejo zasedli.

Atene, 25. jan. Tukaj se boje, da bi angleško brodovje ne obkolilo Salamiške orožnice. Sploh je tukaj vse teh misli, da bo angleško brodovje v balkanskih dogodkih veliko zmešnjavo napravilo. Včeraj zbralo se je silno veliko naroda pred kraljevo palačo, kjer so napravili veliko vojno demonstracijo. Kralja ni doma. Manifestantji izročili so Delyannisu napisano spomenico narodne volje, ktera se odločno vsakemu angleškemu vtikanju vpira. Rekli so, da če bo treba, bodo vse žrtvovali za obrambo helenizma. Dalje se hočejo v tem boji za ohranitev svoje narodnosti priptujih narodih pomoči iskati. Delyannis je rekel, da bo vlada narodni program izvršila.

London, 25. jan. Reuterju se piše iz Aten 24. jan.: „Angleški poslanec je včeraj grškemu ministru zunanjih zadev objavil, da bo Angleška svoje vojno brodovje v helensko morje poslala, če bi se Grki branili orožje odložiti. Angleži bodo vsak pomorski napad na Turčijo Grkom zabranili. Delyannis mu je na to odklonljivo odgovoril in se je grško brodovje danes zjutraj z zapečatenimi ukazi, kje da se mu je vstaviti, po morji odpeljalo.

Umrli so:

22. jan. Friderik Lindtner, pleteničar jerbasov, 46 let, Poljanski nasip št. 50, Morbus Brigthii. — Ludmila Juvan, gostija, 56 let, Rožne ulice št. 11, otrpnjenje možgan. — Reza Kump, uradnega sluga hči, 19 let, Rožne ulice št. 33, jetika.

V bolnišnici:

20. jan. Franc Haas, kolarski pomočnik, 23 let, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	teplomera po Celziju			
opazovanja						
23.	7. u. zjut.	725.62	— 0.0	sl. zap.	sneg	13.10
	2. u. pop.	726.12	— 3.4	sl. szp.	oblačno	sneg
	9. u. zveč.	728.18	— 1.0	sl. szp.	oblačno	in dež
24.	7. u. zjut.	731.94	— 0.4	brezv.	megla	
	2. u. pop.	732.88	— 1.8	sl. zap.	del. jasno	00.0
	9. u. zveč.	734.65	— 3.6	sl. zap.	del. jasno	

V soboto je šel sneg in dež, zvečer se je pa bliskalo na jugozapadu. Srednja temperatura + 0.2° C., za 28° C. nad normalom. V nedeljo zjutraj stala je megla, popoldne se je pa deloma ziasnilo. Srednja temperatura + 1.8° C., toraj 3.7° C. nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

25. januarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	84	gl.	10	kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	84	„	25	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	112	„	25	„
Papirna renta, davka prosta	101	„	40	„
Akcije avstr.-ogerske banke	869	„	—	„
Kreditne akciije	297	„	60	„
London	126	„	35	„
Srebro	—	„	—	„
Francoski napoleond.	10	„	01½	„
Ces. cekini	5	„	94	„
Nemške marke	61	„	95	„

Naroča se še lahko in tudi vsi izišli sosilki dobivajo se v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani,

Obseg V. zvezka je sledeči:
Text: Gölgeda padishanün. Reise-Erinnerung aus dem Türkenreiche von Karl May. — Der letzte Ritt (Fortsetzung.) — Die St. Elisabeth-Kirche in Eisenach. — Ein Meisterwerk Murillo's. — Die versunkene Orgel. Gedicht von Ulrich von der Uhlenhorst. — Um's Glück betrogen. Frei dem Englischen nacherzählt von Natalie von Wolf. — Erinnerung an Heinrich Barth. — Von Franc Paur. — Die erste Lektion. Humoristische Skizze von Theodor Plowitz. — Die dreifache Geburt des Sohnes Gottes. Gedicht von A. vom Spiekerhof. — Philippus Krementz, Erzbischof von Köln. — Das bulgarische Nationallied „Schumi Maritza“. — Die Königin-Regentin von Spanien. — Weihnacht. (Aus Franz Trabert's „Sterne und Blumen“.) Gedicht. — Das blinde Kind an der Krippe. Gedicht von Natalie von Wolff. — Die Londoner Märkte. Von Dr. Adolf Heine. — Ein Weihnachtsabend unter der Erde. Von Waska Welikoff. — Allerlei.

Illustrationen: Entwurf zu der St. Elisabeth-Kirche in Eisenach. — Die Vision des heil. Franziskus. Gemalt von Murillo. — Der Apfeldieb in Nöthen. Gemalt von M. Lebling. — Weihnachtsmarkt auf der Plaza Mayor zu Madrid. Nach dem Oelgemälde von J. Arango. — Dr. Philippus Krementz, Erzbischof von Köln. Nach der neuesten fotografischen Aufnahme. — Der Dom in Köln. Aufgenommen und gezeichnet von Franz Schmitz. — Maria de las Mercedes, Prinzessin von Asturien. Jetztige Thronerin von Spanien. Nach einer Photographie. — Königin Maria Christina, Regentin von Spanien. Nach der neusten photographischen Aufnahme. — Julenag — der Weihnachtsbüschel in Norwegen. Nach ener Skizze gezeichnet von Emil Schmidt. — Weihnacht. — Heimgang aus der Spinnstube. Gemalt von O. Schulz.

Na novo vstanovljena

menjevalnica

Kordin & Schmitt,

Stolni trg št. 4.

priporoča se p. i. občinstvu za nakup in razprodajo vsake vrste vrednostnih papirjev, denarja, menjic in za borzne operacije z naj ugodnejimi in poštenimi pogoji. Menjevalnica posojuje tudi na vrednostna pisma in sprejema v izvršitev vsa opravila, ki spadajo v področje bank. Ob enem sprejema tudi dragocenosti proti zmerni odškodnini v shrambo.

Ravno tū so naprodaj (1)

vsake vrste promese, kedarkoli se žrebajo srečke.